

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ

С.А. МУРАТАЕВ

**МУДДАТИДАН ИЛГАРИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИНИ
ЎТКАЗИШГА ОИД ОКРУГ
САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИНИНГ
МАҚОМИ**

(оммабон рисола)

УЎК: 342.828.2(041)(575.1)

КБК 67.400.5(5Ўзб)

М 88

С.А., Муратаев

М 88

**Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси
Президенти сайловини ўтказишга оид округ
сайлов комиссияларининг мақоми [Матн]:
оммабоп рисола / С.А. Муратаев. – Т.: Тошкент
давлат юридик университети, 2023 й. 24 бет.**

Мазкур оммабоп рисолада Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказишга оид округ сайлов комиссияларининг мақоми, ташкил топиш тартиби, мақсад ва вазифалари, сайловни ўтказишдаги роли, сайлов жараёни шаффофлигини таъминлашдаги ўрни ҳақида батафсил маълумот берилган.

Рисола кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

*Тошкент давлат юридик университети Тадқиқот этикаси
кенгашининг 2023 йил 29 майдаги 8-сон мажлис баённомаси билан нашрга
тавсия этилган.*

ISBN 978-9943-7399-8-7

© Муратаев С.А. 2023 й.

© Тошкент давлат юридик университети, 2023 й.

КИРИШ

Ривожланган адолатли ҳуқуқий демократик давлат барпо этишининг асосий шарти қонун устуворлигини таъминлаш ва аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини оширишдир. Шу сабабли янгиланган Конституция ва янги Ўзбекистонда аҳолининг ҳуқуқий онгини юксалтириш ҳамда уларнинг давлат ҳокимияти органлари билан бўладиган муносабатларида у ёки бу масалаларнинг адолат тамойиллари асосида ўз ечимини топиши учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида”ги фармони қабул қилинди.

Жамиятда аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириб бориш қонун устуворлигини таъминлаш ва қонунийликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим шартларидан биридир. Сўнгги йилларда миллий ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш, жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш ҳамда малакали юридик кадрларни тайёрлаш борасида сезиларли ишлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат муносабатини шакллантириш, аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлик даражасини ошириш долзарб аҳамиятга эга. Сайловлар мамлакатнинг сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий ҳаётидаги энг муҳим воқеалардан бири бўлиб, ушбу конституциявий институт орқали фуқаролар мамлакат ишларини бошқариш ҳуқуқидан бевосита фойдаланиш орқали ўз келажаги учун овоз беради.

Ўзбекистонда халқаро демократия стандартларига йўналтирилган миллий сайлов тизимини яратиш ишлари амалга оширилмоқда. Бу борада Конституция ва сайлов қонунчилигимизга асосланган, халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган принцип ва нормаларига тўла мувофиқ келишини таъминлашга йўналтирилган мустаҳкам ҳуқуқий замин яратилди ҳамда изчил ривожланиб бормоқда.

Натижада Ўзбекистонда ўзининг очик ва шаффофликка интилиши билан барча демократик талабларга тўла мос келувчи сайлов тизими яратилмоқда. Бу тизим, аввало, умумэтироф этилган сайлов стандартларига таянади. Ушбу оммабоп рисолада Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси

Президенти сайловини ўтказишга оид округ сайлов комиссиялари ҳақида батафсил маълумот берилган.

Китобхон мазкур оммабоп рисола билан танишиш натижасида нафақат округ сайлов комиссиялари тўғрисида билим, балки давлат ҳокимияти тузилиши, унинг характери ва ишлаш механизмлари ҳақида маълумотлар олиши мумкин.

Рисоладаги маълумотлар китобхонга матннинг қулай бўлиши учун имкон қадар чизмалар ва расмлар тарзида етказишга ҳаракат қилинди.

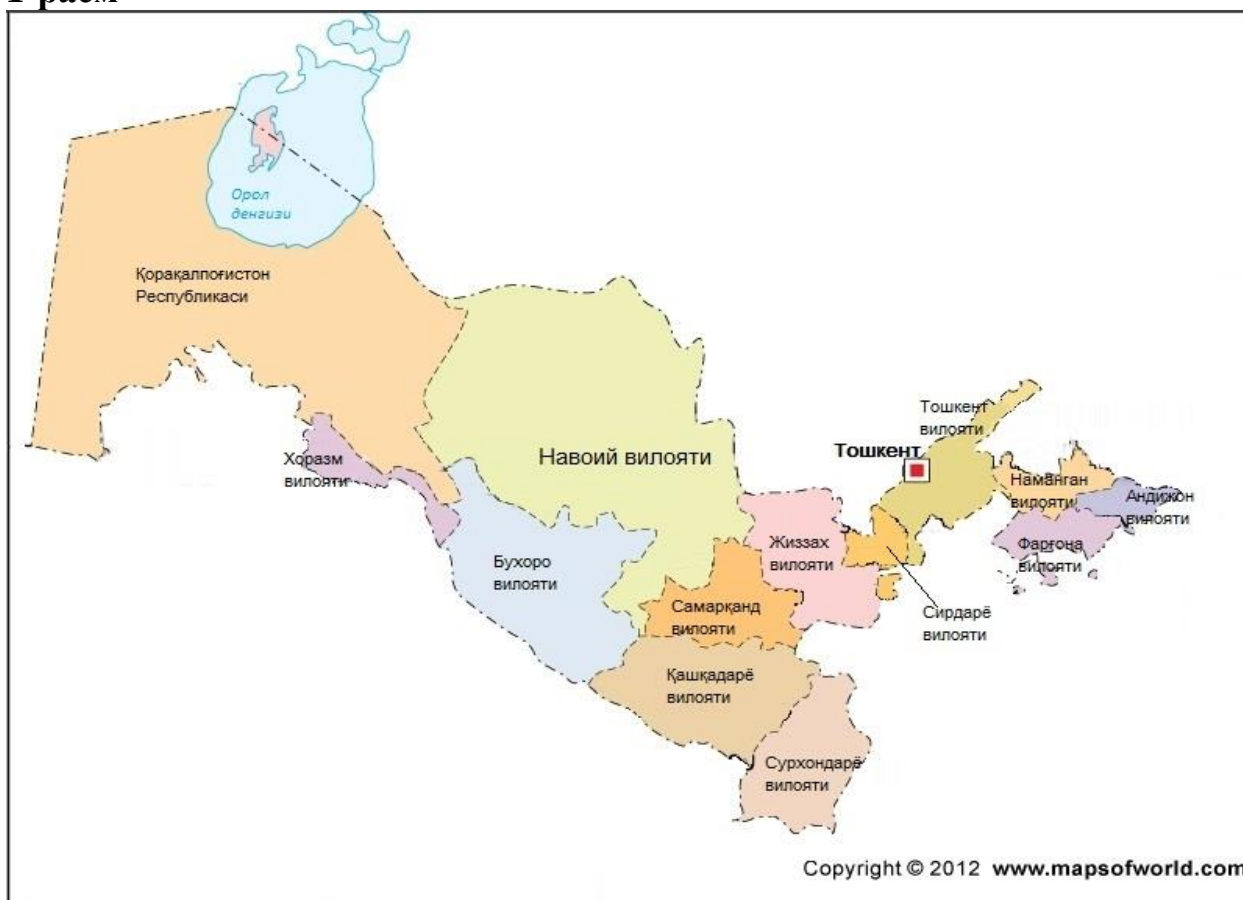
1. МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА САЙЛОВ ОКРУГЛАРИНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ ҚАНДАЙ?

Ўзбекистон Республикасида президентлик сайловларига оид барча масалалар Ўзбекистон Республикаси Сайлов Кодексида белгиланган қоидалар асосида тартибга солинади. Ўзбекистон Республикаси Сайлов Кодекси 2019 йил 26 июнь санасида кучга кирган.

Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи **сайлов округлари** Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри чегаралари доирасида Ўзбекистон Республикаси **Марказий сайлов комиссияси (кейинги ўринларда – МСК деб юритилади)** томонидан тузилади (1-расмга қаранг).

1-расм

Яъни Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳисобида жами 14 та сайлов округлари тузилади.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Марказий сайлов комиссиясига округ сайлов комиссияларининг жойлашган ери тўғрисидаги маълумотларни тақдим этади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини тайинлаган тақдирда, сайлов Ўзбекистон Республикаси Сайлов Кодексига тўлиқ мувофиқ ҳолда икки ой ичида ўтказилади. Бунда сайловга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказишга доир тадбирларни амалга ошириш муддатлари Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланади. Сайлов Кодексига кўра, **расмий веб-сайтда**, шунингдек, **оммавий ахборот воситаларида** эълон қилинади. МСК 2023 йилнинг 10 май санасида “Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови кампаниясини эълон қилиш ва уни ўтказиш бўйича календарь режани тасдиқлаш тўғрисида” қарор қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИ

Ўзбекистон Республикаси
Марказий сайлов комиссиясининг қарори

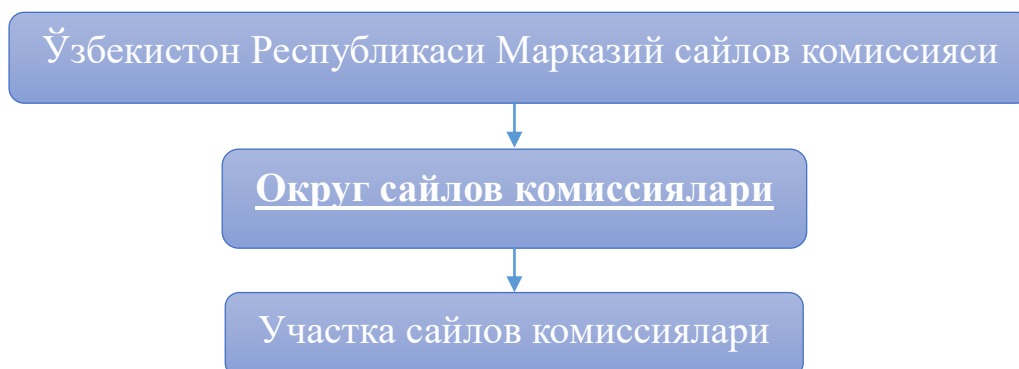
№1248 2023 йил 13 май

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи сайлов округларини тузиш тўғрисида

Ўзбекистонда округ сайлов комиссиялари сайловларни ташкил этишнинг ўрта бўғини ҳисобланади (1-чизмага қаранг).

1-чизма

Сайлов тизими

2. МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИНИ ЎТҚАЗИШ БЎЙИЧА ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ ҚАНДАЙ ШАКЛЛАНТИРИЛАДИ?

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси муддатидан илгари тайинланган президентлик сайлови ҳақида сайловдан камида 55 кун олдин сайлов округларини тузиш ҳамда уларнинг чегаралари, сайловчилар сони ва округ сайлов комиссиялари жойлашадиган ерини кўрсатган ҳолда эълон қилади.

Округ сайлов комиссиялари аъзолигига номзодлар Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари мажлисларида муҳокама қилиниб, Марказий сайлов комиссиясига тасдиқлаш учун муддатидан илгари ўтказилаётган сайлов бўлиб ўтишидан камида 50 кун олдин тавсия этилиши керак (*Мисолга қаранг*).

Округ сайлов комиссиясининг аъзолари жамоатчиликнинг обрў-эътиборли вакиллари орасидан тасдиқланади.

Масалан, шу йил 9 июлда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови бўлиб ўтадиган бўлса, округ сайлов комиссиялари 18 майгача тузилиши керак. Агар округ сайлов комиссияларини 17 майда тузилди, деб тасаввур қиладиган бўлсак, уч кун ичида,

яъни 20 майгача комиссия аъзолигига номзодлар Марказий сайлов комиссиясига тавсия этилиши зарур. Комиссия таркиби эса 18 майгача, яъни сайловга камида 50 кун қолганда тузилиши лозим.

Округ сайлов комиссиялари шахсий таркиби унинг:

- раиси;
- раис ўринбосари;
- котиби;
- комиссия аъзолари;
- шунингдек, уларнинг иш жойи

кўрсатилган ҳолда, Марказий сайлов комиссиясининг **расмий веб-сайти** ҳамда **оммавий ахборот воситаларида** сайловга **камида 50 кун қолганда** эълон қилинади.

Масалан, 2023 йил 9 июлда бўлиб ўтадиган муддатидан илгари президентлик сайловларини ўтказиш бўйича округ сайлов комиссияларининг шахсий таркиби қонунчиликка мувофиқ ҳолда 19 май куни 1260-сонли МСК қарори билан эълон қилинган.

3. КИМЛАР ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИГА АЪЗО БЎЛИШИ МУМКИН?

21 ёшга тўлган, ўрта ёки олий маълумотга, одатда, сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш борасида иш тажрибасига эга бўлган, хушмуомалали ва ахлоқан намунали, шунингдек, ислоҳотлардан хабардор бўлган, аҳоли ўртасида обрў-эътибор қозонган фуқаролар округ сайлов комиссиясининг аъзолари бўлиши мумкин.

Округ сайлов комиссияси аъзосига Марказий сайлов комиссияси томонидан гувоҳнома берилади. Гувоҳномалар Марказий сайлов комиссиясининг раиси томонидан имзоланади (*2-расмга қаранг*).

2-расм

ГУВОҲНОМА

_____ (фамилияси, исми, отасининг исми)

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи
_____ округ сайлов комиссияси

РАИСИ

Марказий сайлов комиссияси

Раиси

_____ (имзо) _____ (фамилияси ва исми, отаси
исми бош ҳарфлари)

20__ йил «____» _____
(МСК қарорининг қабул қилинган санаси)

М.Ў.

Шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилганда ҳақиқийдир.

Расм

ГУВОҲНОМА

_____ (фамилияси, исми, отасининг исми)

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи
_____ округ сайлов комиссияси

РАИСИ ЎРИНБОСАРИ

Марказий сайлов комиссияси

Раиси

_____ (имзо) _____ (фамилияси ва исми, отаси
исми бош ҳарфлари)

20__ йил «____» _____
(МСК қарорининг қабул қилинган санаси)

М.Ў.

Шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилганда ҳақиқийдир.

Расм

ГУВОҲНОМА

_____ (фамилияси, исми, отасининг исми)

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи
_____ округ сайлов комиссияси

КОТИБИ

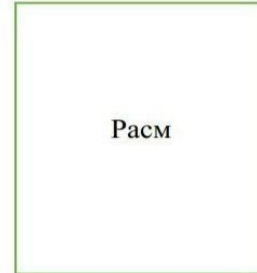
Марказий сайлов комиссияси
Раиси

_____ (имзо) _____ (фамилияси ва исми, отаси
исми бош ҳарфлари)

20__ йил «____» _____
(МСК қарорининг қабул қилинган санаси)

М.Ў.

Шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилганда ҳақиқийдир.

ГУВОҲНОМА

_____ (фамилияси, исми, отасининг исми)

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи
_____ округ сайлов комиссияси

АЪЗОСИ

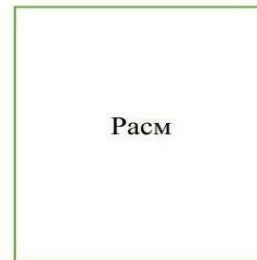
Марказий сайлов комиссияси
Раиси

_____ (имзо) _____ (фамилияси ва исми, отаси
исми бош ҳарфлари)

20__ йил «____» _____
(МСК қарорининг қабул қилинган санаси)

М.Ў.

Шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилганда ҳақиқийдир.

Мазкур гувоҳнома унинг эгасининг тегишли округ сайлов комиссиясида фаолият кўрсатувчи аъзоси эканлигини тасдиқлайди. Бу ҳужжат, одатда, шахсини тасдиқловчи ҳужжат билан тақдим этилганда ҳақиқий ҳисобланади.

Округ сайлов комиссиясининг қарорига биноан, комиссиянинг раиси, раис ўринбосари, котиби ёки бошқа аъзоси сайлов ўтказиш учун ажратилган маблағлар ҳисобидан ўртача ойлик иш ҳақи сақланган ҳолда, сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ишлаб чиқариш ёки хизмат вазифаларини бажаришдан озод этилиши мумкин.

Округ сайлов комиссияси аъзоси округ сайлов комиссияси таркибидаги фаолияти даврида **Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодексининг X бобида** назарда тутилган давлат ёки жамоат вазифаларини бажариш билан боғлиқ кафолатлардан фойдаланади.

Округ сайлов комиссиясининг аъзоси Сайлов кодекси талабларига мувофиқ, Марказий сайлов комиссиясининг қарорига биноан, қуйидаги ҳолларда ўз вазифаларини бажаришдан озод этилиши мумкин:

бошқа сайлов комиссияси таркибига сайланганда;

сиёсий партияга аъзо бўлганда;

вилоят, туман, шаҳар ҳокими этиб тайинланганда (тасдиқланганда);

прокуратура ёки судга масъул лавозимга тайинланганда (сайланганда);

комиссия аъзосининг яқин қариндошлари (фарзанд, ота-она, ака-ука, опа-сингил, бобо, буви) ёки комиссия аъзоси бевосита бўйсунувчи шахслар Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод ёхуд номзоднинг ишончли вакили этиб рўйхатга олинганда;

ваколатларини зиммасидан соқит қилиш тўғрисида Марказий сайлов комиссиясига ёзма ариза берганда;

округ сайлов комиссияси ваколатига тааллуқли бўлган вазифаларни бажаришда мунтазам равишда эътиборсизлик қилган тақдирда.

Сайлов комиссияси аъзоси ўз хоҳишига биноан берган аризасига кўра, бошқа ҳолларда ҳам уни комиссия аъзоси этиб тасдиқлаган органнинг қарори билан комиссия таркибидан чиқарилиши мумкин (*2-расмга қаранг*).

Бунда комиссия аъзосининг Сайлов кодекси талабларини бузганлиги ёки зиммасидаги мажбуриятларга мунтазам равишда эътиборсизлик қилганлигига оид ҳолат у аъзо бўлган сайлов комиссиясининг далолатномаси билан расмийлаштирилади.

Сайлов комиссиялари таркибида, шў жўмладан, раҳбарлик лавозимларида эркак ва аёлларнинг тенг вакиллигини таъминлашга эътибор қаратилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод ёхуд номзоднинг ишончли вакили этиб рўйхатга олинган сайлов комиссияси аъзоси комиссия таркибидан чиқиб кетган, деб ҳисобланади.

Комиссия аъзоси Сайлов кодекси талабларини бузган ёки зиммасидаги мажбуриятларига мунтазам равишда эътиборсизлик қилган тақдирда, у комиссия аъзоси этиб тасдиқлаган органнинг қарори билан ваколатидан маҳрум этилиши мумкин (*3-расмга қаранг*).

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий сайлов комиссиясининг қарори**

№1260

2023 йил 19 май

Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг шахсий таркибини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексининг 14-, 16-, 21-моддаларига мувофиқ ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг тавсияларига асосан, Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси **қарор қилади:**

1. Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов комиссиялари иловага мувофиқ тузилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг расмий веб-сайтида эълон қилинсин.

Раис

З. Низамходжаев

3-расм

4. ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ ВАКОЛАТЛАРИ НИМАЛАРДАН ИБОРАТ?

Округ сайлов комиссияси:

сайлов округи ҳудудида Сайлов кодекси ижроси устидан назоратни амалга оширади ва унинг бир хил тарзда қўлланилишини таъминлайди;

сайлов участкаларини тузади, округ бўйича уларнинг тартиб рақамини белгилайди, манзилини кўрсатган ҳолда, уларнинг рўйхатини эълон қилади;

тегишли ҳудудда Сайлов кодекси талабларининг ижроси устидан назоратни амалга оширади;

участка сайлов комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштиради;

сайлов участкаларининг жойлашган ери ҳақида сайловчиларни хабардор қилади;

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларнинг сайлов кампаниясида иштирок этиши учун тенг шароитларни таъминлайди;

сиёсий партиялар, бошқа жамоат бирлашмалари, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари вакилларининг, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг сайловга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан ахборотини эшитади;

сайловчилар рўйхатларининг тузилиши ва уларнинг ҳамма танишиб чиқиши учун тақдим этилишини кузатиб боради;

участка сайлов комиссияларига ташкилий-услубий ёрдам беради, уларни сайловга оид қонун ҳужжатлари, шу жумладан, Марказий сайлов комиссиясининг низомлари, йўриқномалари ва бошқа ҳужжатлари билан таъминлайди;

пул маблағларини участка сайлов комиссиялари бўйича тақсимлайди, участка сайлов комиссияларининг бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминланишини назорат қилади ҳамда сайловни моддий-техника жиҳатдан таъминлашнинг бошқа масалаларини кўриб чиқади;

сиёсий партиялар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг кузатувчиларига белгиланган шаклда мандат беради *(Иловаларга қаранг)*;

округ сайлов комиссияси ҳузуридаги матбуот марказининг фаолиятини ташкил этади;

сайловчилар, кузатувчилар, оммавий ахборот воситалари вакилларига муддатидан олдин овоз бериш ўтказиладиган вақт ва жой ҳақидаги маълумотларни етказди;

сайлов округи бўйича сайлов натижаларини аниқлайди ва уларни Марказий сайлов комиссиясига тақдим этади;

такрорий овоз бериш ва такрорий сайлов ўтказилишини ташкил этади;

сайловчилар ва сайлов жараёни бошқа иштирокчиларининг мурожаатларини кўриб чиқади ҳамда улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ тадбирлар (ўқув машғулотлари, семинарлар, конференциялар, давра суҳбатлари ва ҳоказолар)ни, шу жумладан, участка сайлов комиссиялари аъзолари учун ўтказди.

Округ бўйича сайлов участкаларини тузиш, уларнинг тартиб рақамини белгилаш, манзилни кўрсатган ҳолда, рўйхатини эълон қилиш **муддатидан олдин ўтказиладиган президентлик сайлови учун сайловга камида 45 кун қолганда, 5–19 нафар аъздан, шу**

жумладан, раис, раис ўринбосари ва котибдан иборат таркибда айрим ҳолларда эса сайловга камида 7 кун қолганда эълон қилинади.

5. ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ ҚАНДАЙ ИШЛАЙДИ?

Округ сайлов комиссияси ўз фаолиятини **қонунийлик, коллегиялик, ошкоралик ва адолатлилик** принциплари асосида амалга оширади. Округ сайлов комиссияси ишининг ташкилий шакли унинг **заруратга қараб** ўтказиладиган мажлиси ҳисобланади.

Масалан, “заруратга қараб” ўтказиладиган мажлисни ўтказиши учун асосли сабаблар бўлсагина округ комиссияси раиси барча комиссия аъзоларини йиғиб, округ сайлов комиссиясининг мажлисини ўтказиши мумкин. Агар зарурат бўлмаса, ортиқча мажлисбозликка йўл қўйилмайди.

Округ сайлов комиссиясининг мажлиси, агар унда мажлис ўтказиладиган кундаги комиссия аъзолари умумий сонининг **камида 2/3 қисми** иштирок этаётган бўлса, ваколатли бўлади.

Масалан, округ сайлов комиссияси 11 нафар кишидан иборат бўлиб, шунинг 8 таси комиссия мажлисида иштирок этаётган бўлса, унинг қарорлари ҳақиқий ҳисобланади.

Округ сайлов комиссиясининг мажлиси раиснинг ташаббусига кўра ёки комиссия аъзолари умумий таркибининг **камида 1/3 қисми талабига биноан** чақирилиши мумкин.

Комиссия қарори очиқ овоз бериш орқали комиссия аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади. Қарорга рози бўлмаган комиссия аъзолари алоҳида фикрини баён этишга ҳақли бўлиб, бу фикр ёзма шаклда баённомага илова қилинади. Овозлар тенг бўлиб қолган тақдирда, раислик қилувчининг овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

Округ сайлов комиссиясининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарори қуйи сайлов комиссиялари, шунингдек, барча давлат органлари, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмалари, меҳнат жамоалари ва ҳарбий қисмлар,

корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ижро этиши учун мажбурийдир.

Масалан, Қашқадарё вилояти округ сайлов комиссиясининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари мазкур вилоятдаги барча участка сайлов комиссиялари, вилоят ва туманлар ҳокимликлари, вилоят бошқармалари ва туманлар бўлимлари, турли муассасалар учун ҳам мажбурийдир.

Округ сайлов комиссияси **мажлисларида масалалар очик ва ошкора муҳокама этилади.** Мажлисида кун тартиби, унда иштирок этаётган комиссия аъзоларининг исми, фамилияси, отасининг исми, кўрилган ҳар бир масала бўйича овоз бериш натижалари, қабул қилинган қарор акс этган **баённома юритилади.**

Баённома раислик қилувчи ва котиб томонидан имзоланади. Округ бўйича сайлов натижаларини белгилаш тўғрисидаги баённома комиссиянинг мажлисида иштирок этган барча аъзолари томонидан имзоланади.

Давлат органлари ва жамоат бирлашмалари органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар сайлов комиссияларига ўз ваколатларини амалга оширишида кўмаклашиши, уларнинг иши учун зарур маълумотларни тақдим этиши шарт.

Округ сайлов комиссияси мажлисларида:

- Марказий сайлов комиссия аъзолари;
- рўйхатга олинган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар, уларнинг ишончли вакиллари;
- сиёсий партияларнинг кузатувчилари;
- оммавий ахборот воситаларининг вакиллари;
- фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, бошқа давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кузатувчилар иштирок этиши мумкин.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун керак бўлган бинолар ва жиҳозларни сайлов комиссиялари ихтиёрига **бепул бериб туриши шарт.**

“Бепул бериб туриш” сайлов якунланганидан сўнг бериб турилган мулкни қайтариб олиш мумкинлигини англатади.

Округ сайлов комиссияси сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан давлат органлари ҳамда жамоат бирлашмалари органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахсларга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Улар қўйилган масалани кўпи билан **3 кунлик муддатда** кўриб чиқиши ва сайлов комиссиясига жавоб қайтариши шарт.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказиш бўйича округ сайлов комиссиялари тегишинча Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови яқунлари чиқарилганидан, Марказий сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинганидан кейин ўз фаолиятини тугатади.

ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов
комиссияларининг фаолияти тартиби тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

МАНДАТ № ____

_____ *(фамилияси, исми, отасининг исми)*

дан

_____ *(Манфаатдор ташилотлар номи)*

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида
_____ - _____ сайлов округи бўйича
(Округ тартиб рақами ва номи)

КУЗАТУВЧИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи

_____ *(Округ тартиб рақами ва номи)*

округ сайлов комиссияси раиси _____

(имзо)

(Ф.И.Ш.)

20__ йил «__» _____ хақиқийдир.

Расм

20__ йил «__» _____

М.Ў.

(ОСК қарорининг қабул қилинган санаси)

Шахсни тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилганда хақиқийдир.

**Округ сайлов комиссиясининг гербли резина мухр
Намунаси**

Округ сайлов комиссиясининг гербли резина мухри диаметри 45 мм. айлана шаклда бўлиб, марказдан 22,5 мм. узокликда асосий айлана ва ундан 1 мм. масофада яна бир айлана ўтказилган. Иккинчи айлана тагида айлана бўйича “O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti saylovini o‘tkazuvchi Toshkent okrug saylov komissiyasi 14”^{*} ёзуви бор. Ушбу матннинг тагидан яна бир ички айлана ўтказилган бўлиб, айлананинг ичида Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвирланган.

** Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи округ сайлов комиссияси номи ва тартиб рақами Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан тасдиқланади.*

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи _____ округ сайлов
комиссиясининг сайлов округи бўйича натижаларни жамлаб бориш
ЖАДВАЛИ

САЙЛОВ УЧАСТКАСИ ТАРТИБ РАҚАМИ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	8.
	Сайлов участкасидаги сайловчиларнинг умумий соми	Участка сайлов комиссияси олган сайлов бюллетенлари соми	Сайлов бюллетенлари олган сайловчилар соми	Мудлатдан олдин овоз берган сайловчилар соми	Овоз беришда иштирок этган сайловчилар соми (сайлов қутиларидаги сайлов бюллетенлари)	Фойдаланилмаган ва бузиб қўйиб, бекор қилинган сайлов бюллетенларининг умумий соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми	_____ни Номзодни ёслаб овоз берганлар соми
№1												
№2												
№3												
№4												
№5												
№6												
№7												
№8												
№...												
Сайлов округи бўйича жами												

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИ

20__ йил «__» _____

ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ САЙЛОВ ОКРУГИ БЎЙИЧА САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИНИ АНИҚЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ БАЁННОМАСИ

_____ округ сайлов комиссияси Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексининг 22, 95-моддаларига мувофиқ _____ та сайлов участкаларида овозларни санаб чиқиш натижалари тўғрисидаги баённомаларига асосан _____ сайлов округи бўйича куйидагиларни аниқлади:

1. Сайлов округидаги сайловчиларнинг умумий сони _____
2. Округ сайлов комиссияси олган сайлов бюллетенлари сони _____
3. Муддатидан олдин овоз берган сайловчилар сони _____
4. Сайлов бюллетенлари олган сайловчилар сони _____
5. Овоз беришда иштирок этган сайловчилар сони _____
6. Фойдаланилмаган ва бузиб кўйилиб бекор қилинган сайлов бюллетенларининг умумий сони _____
7. Ҳар бир номзодни ёқлаб берилган овозлар сони: _____

№	Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларнинг фамилияси, исми, отасининг исми (алифбо тартибида)	Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодни ёқлаб берилган овозлар сони	Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодни кўрсатган сиёсий партиянинг номи
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

8. Ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари сони _____

Комиссия раиси _____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
Комиссия раисининг ўринбосари _____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
Комиссия котиби _____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)

Комиссия аъзолари:

_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)
_____	_____
(фамилияси, исми, отасининг исми)	(ИМЗО)

Баённома 20__ йил «__» _____ да тузилди.

М.Ў.

ЭСЛАТМА:

Баённома тўлдирилгач, округ сайлов комиссияси белгиланган тартибда унинг биринчи нусхасини Марказий сайлов комиссиясига тақдим этади.

Баённоманинг биринчи нусхасига сайлов натижалари аниқланаётганда ҳозир бўлган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод кўрсатган сиёсий партиялар, фуқароларнинг ўзони ўзи бошқариш органлари кузатувчилари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари, бошқа давлатлар, халқаро ташкилотлардан ҳозир бўлган кузатувчилар рўйхати илова қилинади.

Баённоманинг иккинчи нусхасига комиссия аъзоларининг алоҳида фикри (агар мавжуд бўлса), овоз бериш чоғида ёки овозлар ҳисоблаб чиқилаётганда йўл қўйилган камчиликлар юзасидан комиссия номига келиб тулган мурожаатлар, мазкур мурожаатларга доир комиссия хулосалари илова қилинади.

Баённоманинг 5-бандида кўрсатилган сон баённоманинг 7-банди 1,2,3 ва 4-сатрлардаги ва 5-банддаги сонлар йиғиндисига тенг (5-банд = 7-банднинг сатрлар йиғиндиси + 8-банд) бўлиши лозим.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	3
1. Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказиш бўйича сайлов округларини тузиш тартиби қандай?	5
2. Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказиш бўйича округ сайлов комиссиялари қандай шакллантирилади?	7
3. Кимлар округ сайлов комиссияларига аъзо бўлиши мумкин?	8
4. Округ сайлов комиссиясининг ваколатлари нималардан иборат?	13
5. Округ сайлов комиссиялари қандай ишлайди?	15
Илова	18

С.А. МУРАТАЕВ

**МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ САЙЛОВИНИ
ЎТКАЗИШГА ОИД ОКРУГ САЙЛОВ
КОМИССИЯЛАРИНИНГ МАҚОМИ**

(Оммабон рисола)

Тошкент давлат юридик университети
Тошкент – 2023

Бош муҳаррир
Муҳаррир
Мусаҳҳих
Техник муҳаррир
Дизайнер

О. Чориев
Ш. Жаҳонов
М. Патиллаева
У. Сапаев
Д. Ражапов

14.06.2023. да босишга рухсат этилди. Қоғоз бичими 60x84 ¹/₁₆.
“Times New Roman” гарнитураси, 1,4 шартли босма табоқ.
Адади 50. 000-буюртма.

Тошкент давлат юридик университети босмаҳонасида чоп этилди.
100047. Тошкент шаҳри, Сайилгоҳ кўчаси, 35-уй.